

Samat säännöt kaikille

Kolmansista maista tuotteita välittävien verkkomarkkinapaikkojen kasvava rooli EU:n sisämarkkinoilla on aiheuttanut vakavia haasteita reilulle kilpailulle, tuoteturvallisuudelle ja kuluttajansuojalle. EU:ssa toimivat yritykset kantavat merkittäviä vastuita tuoteturvallisuudesta, kuluttajansuojasta ja ympäristösääntelystä. Verkkomarkkinapaikat, jotka välittävät tuotteita kolmansista maista toimivilta myyjiltä, voivat tällä hetkellä toimia tosiasiallisesti näiden vaatimusten ulkopuolella, mikä vääristää kilpailua ja vaarantaa kuluttajien turvallisuuden. Lisäksi ne rikkovat usein immateriaalioikeuksia. Kaikille markkinatoimijoille tulisi asettaa samat säännöt riippumatta siitä, missä ne sijaitsevat.

Tämä koskee sekä kaupan ja palvelualojen yrityksiä että kuluttajatuotteita ja niiden komponentteja ja raaka-aineita valmistavia yrityksiä. Samaan aikaan eurooppalaisten yritysten kilpailukykyä rasittavat ylimääräiset ja päällekkäiset tiedonantovelvoitteet sekä tuoteturvallisuuteen liittyvä hallinnollinen taakka.

EU:n ulkopuolelta suoraan kuluttajille toimitettavissa tuotteissa on myös havaittu merkittäviä turvallisuus- ja laatuongelmia. Kansallisilla viranomaisilla ei ole riittäviä resursseja valvoa verkkokauppojen ja verkkomarkkinapaikkojen kautta saapuvien tuotteiden turvallisuutta ja vaatimustenmukaisuutta. Ilman EU-tasoisista markkinavalvontaa mahdollisesti vaarallisia ja kierrätykseen kelpaamattomia tuotteita pääsee Euroopan markkinoille.

Nykyinen sääntelykehikko ei ole riittävä haasteeseen vastaamiseksi, ja EU-tasolla tarvitaan tehokkaamman täytäntöönpanon lisäksi myös uusia lainsäädännöllisiä toimia. Pelkkä nykyisen sääntelyn täytäntöönpanon tehostaminen ei tuo riittäviä ratkaisuja käsillä oleviin ongelmiin. Monien keskeisten ongelmien korjaaminen, kuten verkkomarkkinapaikkojen vastuun puutteet, edellyttää täsmällisiä lainsäädäntötoimia.

EK:n viestit päättäjille

- Komission toimivaltaa on vahvistettava, jotta se voi tehokkaasti valvoa verkkomarkkinapaikkoja- ja alustoja ja niiden kautta tapahtuvaa rajat ylittävää kaupankäyntiä.
- Kolmansista maista tuotteita välittävien verkkomarkkinapaikkojen vastuuta tulee lisätä silloin, kun mikään muu EU:ssa sijaitseva toimija ei vastaa tuotteiden vaatimustenmukaisuudesta. Vastuukysymysten ratkaiseminen on keskeistä kuluttajansuojan ja reilun kilpailun turvaamisen kannalta. Suomen tuleekin edistää komission suuntaan aktiivisesti kantaa, jossa toivotaan ripeitä toimia sääntelykehikon täydentämiseksi.
- Nykyisen 150 euron tullivapausrajan poistamisen aikaistaminen ja väliaikaiset kansalliset tullimaksut ovat askel oikeaan suuntaan, mutta myös Import-One-Stop-Shop -järjestelmän pakollisuutta on pikaisesti edistettävä. IOSS-järjestelmän käyttö ei ole tällä hetkellä pakollista kolmansista maista EU-kuluttajille myyville verkkomarkkinapaikoille, mutta sen pakollisuus kasvattaisi EU-maiden arvonlisäverotuloja ja lisäisi markkinavalvonnan tehokkuutta.
- Kiirehditään kiinteän tullimaksun lisäksi erillistä käsittelymaksua sekä toimia, joilla EU:n ulkopuolinen etäkauppa saadaan eurooppalaisten velvoitteiden piiriin.
- On tärkeää, että verkkomarkkinapaikat osallistuvat samalla tavoin kiertotalouden kustannuksiin kuin muutkin toimijat silloin, kun niiden kautta toimitetaan laajennetun tuottajavastuun alaisia tuotteita. EK tukee sääntelytoimia, joilla varmistetaan vastuun toteutuminen myös kolmansista maista toimivilta myyjiltä.

Lisätiedot:

Asiantuntija Oona Juonala, puh. +358 50 462 2269, oona.juonala(at)ek.fi